

Ομιλία Προέδρου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Κου Ε. Τσοτσουρού

στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Πέμπτης 2/06/2016

Κύριε Υπουργέ

Κυρίες και Κύριοι προσκεκλημένοι

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι

Η εταιρική χρήση του 2015, ο απολογισμός της οποίας αποτελεί το κύριο θέμα της σημερινής Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων του Ομίλου ΕΛΠΕ, **σημαδεύτηκε από το τραγικό δυστύχημα** της 8^{ης} Μαΐου 2015 στα διυλιστήρια Ασπροπύργου και την απώλεια της ζωής τεσσάρων εργαζομένων μια ημέρα μετά την ανάληψη των καθηκόντων της νέας Διοίκησης. Από την πρώτη στιγμή η Διοίκηση εξέφρασε την αμέριστη συμπαράσταση της εταιρείας προς τις οικογένειες των θυμάτων, τις οποίες και έμπρακτα στήριξε. Επίσης, η Διοίκηση έχει προχωρήσει στην υλοποίηση προγράμματος ολιστικής ασφάλειας με την εφαρμογή ενός διεθνούς συστήματος διαμόρφωσης στρατηγικών εργασίας με στόχο την εφαρμογή διαδικασιών ασφάλειας και την αυστηρή τήρησή των χωρίς αποκλίσεις.

Η παρατεταμένη διακοπή λειτουργίας των δύο κύριων διυλιστηρίων Ασπροπύργου και Ελευσίνας **και τα Capital Controls** αποτέλεσαν δύο επιπλέον σημαντικά γεγονότα με προφανείς αρνητικές επιπτώσεις για τη λειτουργία, τις αποδόσεις της παραγωγής και τις επιδόσεις του Ομίλου, οι οποίες επι πλέον βαρύνονται από έναν αντικειμενικά υψηλό δανεισμό δια του οποίου και μόνο πραγματοποιήθηκαν οι σημαντικές επενδύσεις προηγούμενων περιόδων.

Παρά όμως τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις των σημαντικών αυτών γεγονότων και παραγόντων, το 2015 ο Όμιλος **αύξησε την παραγωγή** του στους 12,8 εκατ. τόνους **και τις πωλήσεις** στους 14,1 εκατ. τόνους, ήτοι στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων έξι (6) ετών και **επέτυχε νέο ιστορικό υψηλό εξαγωγών** στους **6,9 εκατ. τόνους**. Συνακόλουθα **επέτυχε ιστορικό ρεκόρ ετήσιων συγκρίσιμων κερδών (EBITDA) ύψους 758 εκατ. ευρώ**, αυξημένων έναντι του 2014 κατά 81,8 % **και λειτουργικά κέρδη 245 εκατ. ευρώ έναντι ζημιών 289 εκατ. ευρώ το 2014**, καθώς

επίσης και υψηλή κερδοφορία με EBITDA 169 εκατ. ευρώ το α' τρίμηνο του 2016¹. Στη διάρκεια του τρέχοντος έτους **ο Όμιλος προέβη την 16-05-2016 σε εξόφληση του Ομολόγου λήξης 2016 ύψους \$ 400 εκατ., όπως και της πρώτης δόσης 100 εκατ. ευρώ προς την Ιρανική εταιρεία NIOC** στο πλαίσιο της σχετικής συμφωνίας αποπληρωμής της ρυθμισμένης παλαιάς οφειλής η οποία σημειωτέων ήταν η πρώτη σχετική συμφωνία εταιρείας Δυτικής χώρας μετά την άρση των κυρώσεων (sanctions) με την ΕΕ.

Παράλληλα, μετά σχετικές αποφάσεις του ΔΣ, ο Όμιλος προέβη στις αναγκαίες ενέργειες, **αφ' ενός μεν για την δρομολόγηση των διαδικασιών τροποποίησης των όρων των δανειακών συμβάσεων** του Ομίλου συνολικού ύψους 1.526 εκατ. ευρώ (Κοινοπρακτικά δάνεια 400 εκατ. ευρώ, Δάνειο Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων 333 εκατ. ευρώ, Ομόλογο λήξης 2019 ύψους 500 εκατ. ευρώ και Ομόλογο λήξης 2019 ύψους 325 εκατ. δολλαρίων), οι οποίοι όροι αφορούν τους χρηματοοικονομικούς δείκτες (Financial ratios in Debt Covenants) με σημαντικότητα εκτιμώμενες επιπτώσεις τόσο στους Ισολογισμούς όσο και στα κόστη λειτουργίας, **αφ' ετέρου δε για την αναχρηματοδότηση δανειακών συμβάσεων συνολικού ύψους έως 1 δισ. ευρώ** με ευνοϊκότερους όρους, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της αξιολόγησης από τους θεσμούς της ελληνικής οικονομίας και την διαφαινόμενη σταθεροποίηση και βελτίωση της θέσης του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος και κύρια μετά τα θετικά αποτελέσματα λειτουργίας του Ομίλου, σε συνδυασμό με την έγκαιρη, πλήρη και ολοσχερή αποπληρωμή των υποχρεώσεων μας ύψους 600 εκατ. ευρώ περίπου το τρέχον έτος 2016.

Η δρομολόγηση της επίλυσης του μείζονος ζητήματος της αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων βελτιώνει αποφασιστικά τις δυνατότητες του Ομίλου για να υποστηρίξει τον **κεντρικό στρατηγικό στόχο της σταδιακής ολοκλήρωσης της μετεξέλιξης σε σημαντικό ανταγωνιστικό και εξωστρεφή ενεργειακό Όμιλο** με πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανατολική Μεσόγειο.

Οι αρνητικές εξελίξεις στην ελληνική οικονομία, την τελευταία επταετία, άσκησαν ιδιαίτερες πιέσεις στην **εσωτερική αγορά πετρελαιοειδών, η ζήτηση της οποίας μειώθηκε κατά 38 %** μεταξύ των ετών 2009 και 2015, **καθιστώντας μονόδρομο**

---

¹ ΕΛΠΕ Ετήσιος Απολογισμός 2015

την ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού, που ανέδειξε τον Ομίλο στον πλέον σημαντικό εξαγωγικό φορέα της χώρας, με εξαγωγές που ήδη ξεπερνούν το 50 % της ετήσιας παραγωγής.

Επίσης, στο πλαίσιο ενίσχυσης της εξωστρέφειας και της εκμετάλλευσης των ευκαιριών που παρουσιάζονται στον κλάδο της διεθνούς εμπορίας και εφοδιασμού, **ο Όμιλος σύναψε αξιόλογες συμφωνίες συνεργασίας με σημαντικούς προμηθευτές, όπως η Ιρανική εταιρεία NIOC και η Ρωσική Rosneft, ενώ παράλληλα διεύρυνε τον κατάλογο των προμηθευτριών χωρών και εταιρειών, με στόχο τη μεγέθυνση των δυνατοτήτων, των επιλογών και των όρων προμήθειας και τη μείωση του κόστους.**

Πλην, όμως, όπως είναι προφανές **η διαχρονικά επιτυχής συμμετοχή στο διεθνή ανταγωνισμό και η βιώσιμη ανάπτυξη του Ομίλου, δεν είναι δυνατή χωρίς την κατανόηση των δομών και του συντελούμενου μετασχηματισμού της παγκόσμιας οικονομίας, της συστηματικής μελέτης και εμβάθυνσης στην αξιολόγηση των παραμέτρων του διεθνούς ενεργειακού και ειδικότερα του πετρελαϊκού περιβάλλοντος και οπωσδήποτε των ραγδαίων αλλαγών στο θεσμικό και οικονομικοκοινωνικό ελληνικό και ευρωπαϊκό σύστημα.**

I. Παγκόσμια Οικονομία και Ανάπτυξη

Η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη για ένα ακόμα έτος **καθοδηγείται από την** συνεχιζόμενη **μη επιτυχημένη προσπάθεια των ανεπτυγμένων οικονομιών να** απαλλαγούν από την ανεπιθύμητη κληρονομιά της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης: του υψηλού δημόσιου και ιδιωτικού τραπεζικού χρέους, των περιορισμένων επενδύσεων και των χαμηλών ρυθμών αύξησης της παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα την παρατεταμένη χαμηλή και ελλειπή ανάπτυξη της παγκόσμιας Οικονομίας και την αδυναμία αντιστάθμισης της μείωσης των ρυθμών ανάπτυξης των αναδύομενων οικονομιών, όπως της Κίνας και της Βραζιλίας.

Ολοέν και αυξανόμενος αριθμός οικονομολόγων τάσσεται υπέρ της άποψης ότι **διάγουμε μια ακόμα μακρύτερη περίοδο χαμηλής μεγέθυνσης**, αυτό που έχει χαρακτηριστεί ως “πρόσκαιρη” στασιμότητα ή **“νέα κανονικότητα”**, η οποία ασκεί ανησυχητικές καθοδικές πιέσεις στις μελλοντικές προοπτικές. Για την σταθεροποίηση της “νέας κανονικότητας” καθοριστικός είναι ο ρόλος των Κεντρικών Τραπεζών, οι οποίες στο πλαίσιο της υπερ-ανάθεσης ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων, προωθούν δέσμες μη συμβατικών παρεμβάσεων και επεκτατικών μέτρων, δια των οποίων αντιμετωπίζουν, κατά κανόνα, με σχετική επιτυχία τις χρηματοπιστωτικές μεταβολές, αποτρέποντας τη χρηματοπιστωτική αστάθεια².

Η μεταβλητότητα των κυρίαρχων χρηματοπιστωτικών αγορών στο απορυθμισμένο παγκόσμιο σύστημα καθοδηγείται από σημαντικά γεγονότα και ενδείξεις μεταβολής βασικών παραμέτρων που καθορίζουν τη θέση και τις προοπτικές των κύριων παικτών της παγκόσμιας οικονομίας, όπως της Κίνας, των Η.Π.Α, της ΕΕ αλλά και των αναδύομενων οικονομιών.

Η διαδοχή γεγονότων ανησυχίας και εφησυχασμού διαμορφώνουν ένα περιβάλλον έντονων διακυμάνσεων που αφ’ ενός μεν οδηγούν σε αστοχία τις χρηματοπιστωτικές αγορές αυξάνοντας τη χρηματοπιστωτική αστάθεια, με ανεπιθύμητες επιπτώσεις στις εθνικές οικονομίες των πλέον ασθενών οικονομικών περιοχών, είτε κατόπιν κάποιου “ατυχήματος” στις αγορές είτε κατόπιν πολιτικών λαθών, αφ’ ετέρου δε **αναδεικνύουν την αναγκαιότητα μιας πλέον ολιστικής πολιτικής απάντησης για**

---

² Mohamed A El Erian Recording 3 Narratives About Global Growth , www.Bloomberg.com, May 16 2016

την μεσοπρόθεσμη και **αποτελεσματική αποτροπή της χρηματοπιστωτικής αστάθειας.**

Η σημερινή κυρίαρχη **επιλογή της ανεξέλεγκτης λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών** και της βραχυπρόθεσμης αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής μεταβλητότητας με τα μη συμβατά παρεμβατικά μέτρα των **Κεντρικών Τραπεζών**, αναδεικνύουν τις Κεντρικές Τράπεζες σε κύριους ρυθμιστές των εξελίξεων και των μηχανισμών σταθεροποίησης της “νέας κανονικότητας” της χαμηλής ανάπτυξης. Η έστω και προσωρινή αλλά **για μακρά περίοδο παγίωση των συνθηκών χαμηλής ανάπτυξης αποτελεί έναν αδιέξοδο δρόμο με ορατές πλέον τις οδυνηρές επιπτώσεις** που αποτυπώνονται στην τουλάχιστον ανησυχητικά **υψηλή ανεργία** των νέων, στις μεγάλες αυξήσεις στο τρίπτυχο **της ανισότητας** (εισόδημα, πλούτος και ευκαιρίες) και τέλος στην διαρκώς αυξανόμενη **απώλεια εμπιστοσύνης στην πολιτική και τη διακυβέρνηση** που κύρια εκφράζεται με την αποδυνάμωση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και την ενίσχυση του εθνικισμού και των ακροδεξιών κομμάτων

Για την άρση των αδιεξόδων της “νέας κανονικότητας” της χαμηλής ανάπτυξης, φαίνεται ότι ισχυρή πλέον διαμορφώνεται η άποψη ότι μόνο **μια ολοκληρωμένη αντίληψη οικονομικής πολιτικής** σε συνδυασμό με τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου των Κεντρικών Τραπεζών **είναι σε θέση να υποστηρίξουν επαρκώς τον αναγκαίο αναπροσανατολισμό προς μια υψηλότερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη και χρηματοπιστωτική σταθερότητα.**

Η αναγκαιότητα μιας ολοκληρωμένης αντίληψης οικονομικής πολιτικής για τον απεγκλωβισμό της παγκόσμιας οικονομίας από τη “νέα κανονικότητα” της χαμηλής ανάπτυξης ενισχύεται πέραν των άλλων και από το γεγονός ότι **η παγκόσμια ανάπτυξη επιβαρύνεται από τις επιπτώσεις και συνέπειες** της σύμφωνα με τον Schumpeter **“δημιουργικής καταστροφής”** που συνοδεύει τη συντελούμενη **μετάβαση** από την Τρίτη βιομηχανική επανάσταση, γνωστή ως ψηφιακή επανάσταση, στην **Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση** που ξεκίνησε στις αρχές του 21^{ου} αιώνα στο πλαίσιο της οποίας νέες τεχνολογίες ενοποιούν τον φυσικό, τον ψηφιακό και τον βιολογικό κόσμο³, καθώς επίσης ότι επιβαρύνεται περαιτέρω από τις

---

³ Klaus Schwab, “Shaping the Fourth Industrial Revolution”, Project Syndicate 11.1.2016

σημαντικές απαιτήσεις και περιορισμούς που συνεπάγεται η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

I.1 Η μετάβαση στην Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση: Η περίπτωση της Κίνας

Ιδιαίτερα σημαντικές για τις παγκόσμιες εξελίξεις και καθοριστικής σημασίας για την εμβάθυνση στον επερχόμενο οικονομικοκοινωνικό μετασχηματισμό της παγκόσμιας οικονομίας, κρίνεται το πρόγραμμα μετάβασης στην Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση της Κίνας “Made in China 2025”, καθώς και η συνέχεια αυτού “Created in China”⁴

«Το σχέδιο πρωτοαναφέρθηκε στην ετήσια σύνοδο του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου, στις 25 Μαΐου 2015, και ξεκίνησε από τον Πρωθυπουργό Li Keqiang στην Κυβερνητική του Έκθεση. Ζητούσε πιο πράσινη, πιο έξυπνη παραγωγή, με έμφαση στην ποιότητα και υιοθετώντας την αυξανόμενη τάση για ενσωμάτωση του Ίντερνετ. Οι Κινέζοι οικονομολόγοι και οι ηγέτες της βιομηχανίας βλέπουν το σχέδιο ως την απάντηση του έθνους στη «Βιομηχανία 4.0» , μια έννοια σχετικά με το μέλλον της βιομηχανίας, η οποία εμφανίστηκε για πρώτη φορά σε μια Γερμανική κυβερνητική στρατηγική για την υψηλή τεχνολογία το 2013.

Σύμφωνα με το σχέδιο, η Κίνα στοχεύει να επιτύχει τη βασική εκβιομηχάνιση έως το 2020 με προηγμένη πληροφορική, θα κάνει ένα μεγάλο άλμα στην καινοτομία όπως και στην αποδοτικότητα της παραγωγής έως το 2025, θα είναι σε θέση να ανταγωνιστεί ανεπτυγμένες δυνάμεις παραγωγής έως το 2035, και να ηγηθεί στην παγκόσμια παραγωγή έως το 2049.

Ο Miao Wei, ο Υπουργός Βιομηχανίας και Πληροφορικής, ανέφερε σε συνέντευξη τύπου ότι το σχέδιο είχε κοινούς στόχους με της Γερμανίας τη «Βιομηχανία 4.0», και τα δυο στοχεύουν στη «σε βάθος ενσωμάτωση» της πληροφορικής με μια προηγμένη παραγωγή, προκειμένου να οδηγήσουν σε ένα νέο κύμα βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την έναρξη του σχεδίου, η Κίνα μπορεί να είναι σε θέση γρήγορα να περιορίσει τη διαφορά με τα ανεπτυγμένα έθνη με την εφαρμογή της τεχνολογίας του Ίντερνετ στην παραγωγή. Παρόλα αυτά, το έθνος ακόμη αντιμετώπιζε πολλές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης κορυφαίων ταλέντων, πόρων, και περιβαλλοντικών στενοτήτων και μιας συρρικνούμενης προσφοράς οικονομικών μεταναστών. Ο αξιωματούχος ανέφερε ότι, μερικές Κινέζικες εταιρείες πρέπει ακόμη

⁴ Bank of Tokyo – Mitsubishi UFJ News Focus No. 11, 12-6-2015, **Αβραμίδου Ελενα** αν. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου του Πεκίνου “Κίνα-Γερμανία και η Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση”, Εφημ των Συντακτών 23 Νοεμ. 2015

να περάσουν από τις εκδόσεις 2.0 και 3.0, ενώ οι περισσότεροι Γερμανοί παραγωγοί ήταν σε ένα στάδιο περίπου μεταξύ 3.0 και 4.0. Επομένως, ο δρόμος είναι μακρύς έως ότου η Κίνα μπορέσει να φτάσει την κορυφή της παγκόσμιας κλάσης παραγωγικής δραστηριότητας.

Επιπλέον, η Κινέζικη κυβέρνηση καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες στην προώθηση της εθνικής μεταρρύθμισης δημιουργίας εμπορικών σημάτων υψηλής ποιότητας και στις κρατικές εταιρείες αλλά και στις ΜΜΕ. Σε συνδυασμό με την ανάπτυξη υποδομών που έφερε η πρωτοβουλία «Μια Ζώνη και Ένας Δρόμος», (για το λεγόμενο δρόμο του μεταξιού) η Κίνα επιταχύνει την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας με την εξάλειψη της ξεπερασμένης παραγωγικής ικανότητας και στηρίζοντας τις ΜΜΕ με προνομιακές δημοσιονομικές και φορολογικές πολιτικές. Στο μεσοδιάστημα, ενθαρρύνεται η ενσωμάτωση του διαδικτύου με άλλες βιομηχανίες, προκειμένου να καλλιεργήσουν νέες βιομηχανίες και νέους μοχλούς ανάπτυξης. Με τη βοήθεια του ταχέως αναπτυσσόμενου ηλεκτρονικού εμπορίου, το σχέδιο αναμένεται να καταστήσει τις κινέζικες βιομηχανίες ικανές να μεταβούν σε μια πιο νέα κουλτούρα υψηλής ποιότητας, υψηλής επένδυσης και επιχειρηματικού περιβάλλοντος προσανατολισμένου στο ποιοτικό εμπορικό σήμα, υπό τη συνεχή καθοδήγηση της κυβέρνησης»⁵.

1.2 Η Κλιματική Αλλαγή

Η αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής (πολλαπλασιασμός ακραίων καιρικών φαινομένων, επιδείνωση της έλλειψης νερού, ερημοποίηση) και της πλημμελούς αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγικής δραστηριότητας (αυξανόμενη μόλυνση στον αναπτυσσόμενο κόσμο), αποτελεί αντικείμενο των συνομιλιών στο πλαίσιο των σχετικών συνόδων των Ηνωμένων Εθνών (Η.Ε) κατά την παρελθούσα 25ετία που κατέληξαν στη συμφωνία του Παρισιού τον Δεκέμβριο του 2015.

Στη σύνοδο αυτή συμφωνήθηκε εύρος στόχου αύξησης των μέσων παγκόσμιων θερμοκρασιών 1,5-2 °C, και επίτευξη μιας ισορροπίας στο δεύτερο μισό του αιώνα μεταξύ των εκπομπών θερμοκηπίου και των “συλλεκτών” που απορροφούν τον άνθρακα, όπως είναι τα δάση, ενώ κάθε χώρα δεσμεύεται να εκδίδει ένα πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής για κάθε πέντε χρόνια από το 2020 και εξής.

---

⁵ Bank of Tokyo – Mitsubishi UFJ News Focus No. 11, 12-6-2015

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με τον Niklas Hohne, έναν από τους συγγραφείς της τελευταίας αναφοράς του διακυβερνητικού πάνελ των Η.Ε για την κλιματική αλλαγή, η επίτευξη του στόχου των 2 °C σημαίνει ότι όλες οι εκπομπές που σχετίζονται με την ενέργεια θα έπρεπε να μηδενιστούν μέχρι το 2060 ή το 2070⁶, αναδεικνύοντας το μέγεθος και το εύρος των αναγκαίων παρεμβάσεων και επενδύσεων για τον απαιτούμενο ενεργειακό μετασχηματισμό απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα.

1.2.1 Ο Ευρωπαϊκός Ενεργειακός Χάρτης για το 2050

Ο εν ισχύει ευρωπαϊκός ενεργειακός σχεδιασμός διατρέχεται από την κεντρική απόφαση ανάληψης δράσης, σε παγκόσμιο επίπεδο, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ο κεντρικός στόχος της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές επιχειρείται να επιτευχθεί με πολιτικές δεσμεύσεις, δράσεις και μέτρα για:

- Υψηλή ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση ενέργειας
- Ανταγωνιστική παρουσία τεχνολογιών διαφοροποιημένων εκπομπών με την παραδοχή ότι το κοινό αποδέχεται τόσο την πυρηνική ενέργεια όσο και την τεχνολογία δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS).
- Μείωση της συμμετοχής των στερεών καυσίμων και του πετρελαίου, το 2050 έναντι του 2010, στη μεν πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας έως και 67,97% (μείωση έως 86,88% για τα στερεά καύσιμα και 61% για το πετρέλαιο), στη δε τελική κατανάλωση μείωση έως και 66,4% (μείωση έως 92,7% για τα στερεά καύσιμα και 63,7% για το πετρέλαιο)
- Αντιφατικά σενάρια για το μερίδιο της πυρηνικής ενέργειας στην πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας το 2050 (min 2,60%-max 17,50%)
- Αύξηση του μεριδίου συμμετοχής των ΑΠΕ στην πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας έως και 59,6% και στην τελική έως και 54,6% (εκ των οποίων 30% άμεσα και 24,6% μέσω της ηλεκτρικής ενέργειας)⁷

Διαφοροποιημένες εμφανίζονται οι εκτιμήσεις για τις εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο της International Energy Agency (IEA), σύμφωνα με τις οποίες οι μεν ΑΠΕ από 13,1 % της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας το 2012, αυξάνουν τη συμμετοχή τους σε 25,4 % το 2030 και 43,3 % το 2050. **Αντίθετα, ο άνθρακας και το πετρέλαιο μειώνουν τη συμμετοχή τους από 28,2 % και 32,6 % αντίστοιχα το 2012 σε 19,7 %**

⁶ Pilita Clarc, "Climate deal: Carbon dated?", www.ft.com, 15 Dec. 2015

Martin Wolf, "The Paris climate change summit is one small step for human kind", FT 16 Dec. 2015

⁷ Commission Staff Working Paper, Energy Roadmap 2050, Impact Assessment, SEC(2011) 1565 final

και 25,1% το 2030 και σε 11,1 % και 17,4 % το 2050. **Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερα σημαντική είναι η εκτίμηση της μείωσης σταδιακά κατά 16,8% έως το 2030 και συνολικά έως το 2050 κατά 36,9 % της συνολικής κατανάλωσης πετρελαιοειδών από 179 Exa (10¹⁸) Joule το 2012 σε 149 Exa Joule το 2030 και τελικά σε 113 Exa Joule το 2050.**

Για τον μετασχηματισμό του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος προωθούνται δέκα διαρθρωτικές αλλαγές που έχουν άμεσες και σημαντικές επιπτώσεις για το συνολικό κόστος του ενεργειακού συστήματος και τη διάρθρωση των επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την “Ενεργειακή Ενοποίηση και την Πολιτική για την Κλιματική Αλλαγή” (Energy Union and Climate Change Policy):

“Θα πρέπει να απομακρυνθούμε από μια οικονομία η οποία μέχρι σήμερα βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα, μια οικονομία στην οποία η ενέργεια βασίζεται σε μια συγκεντρωτική, από την πλευρά της προσφοράς, προσέγγιση και η οποία στηρίζεται σε παλιές τεχνολογίες και ξεπερασμένα επιχειρηματικά μοντέλα. Θα πρέπει να ενδυναμώσουμε τους καταναλωτές παρέχοντας τους πληροφορίες, επιλογή και δημιουργώντας ευελιξία για διαχείριση της ζήτησης εξίσου καλά όπως και την προσφορά. Θα πρέπει να απομακρυνθούμε από ένα κατακερματισμένο σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται από μη συντονισμένες εθνικές πολιτικές, εμπόδια αγοράς και ενεργειακά απομονωμένες περιοχές”. (Energy Union Framework strategy, adopted on 25 February 2015)

Στο πλαίσιο αυτό, ο πετρελαϊκός κλάδος υφίσταται σημαντικότερες πιέσεις, λαμβάνοντας υπόψη πέραν των άλλων, αφ’ ενός μεν την πολιτική επιλογή της στροφής προς τα εναλλακτικά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, αφ’ ετέρου δε, πέραν της καθοριστικής σημασίας επιλογή των ΑΠΕ ως κομβικού παράγοντα, την επιλογή του φυσικού αερίου ως καίριας σημασίας για το μετασχηματισμό του ενεργειακού συστήματος. Με τις επιλογές αυτές “Το πετρέλαιο μάλλον θα παραμείνει στοιχείο του ενεργειακού μείγματος ακόμη και το 2050, και θα αποτελεί κυρίως το καύσιμο για μέρος των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών μεγάλων αποστάσεων. Η πρόκληση για τον πετρελαϊκό τομέα έγκειται στην προσαρμογή του στις μεταβολές της ζήτησης πετρελαίου, που προκύπτουν από τη στροφή προς ανανεώσιμα και εναλλακτικά καύσιμα, και στην αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τον μελλοντικό εφοδιασμό και τις τιμές. Η διατήρηση της πρόσβασης στην παγκόσμια αγορά πετρελαίου και η διατήρηση ευρωπαϊκής παρουσίας στον εγχώριο τομέα διύλισης –παρουσίας που θα είναι ικανή να προσαρμόζει τα επίπεδα δυναμικότητας στην οικονομική πραγματικότητα μιας ώριμης αγοράς – είναι σημαντικά ζητήματα για την οικονομία της ΕΕ, σε τομείς που εξαρτώνται από προϊόντα διύλισης ως αρχικά υλικά, π.χ. η βιομηχανία πετροχημικών, και για την ασφάλεια του εφοδιασμού”. (COM (2011) 885 τελικό, 25.12.2011, σ. 15)

II. Το πετρελαϊκό περιβάλλον

Μετά τα χαμηλά επίπεδα δωδεκαετίας, οι τιμές του αργού εκτινάχθηκαν τον Μάιο σχεδόν κατά 80 % σε σχέση με τις τιμές Ιανουαρίου 2016. Σύμφωνα με τους αναλυτές πέντε παράγοντες καθορίζουν τις επόμενες εξελίξεις⁸.

- **Η μείωση στην παραγωγή πετρελαίου στη Νιγηρία** (1,4 εκατ. βαρέλια /ημέρα), η διατήρηση μειωμένης παραγωγής **στη Λιβύη**, λόγω της συνεχιζόμενης αστάθειας **και στη Βενεζουέλα**, η οποία έχει κηρυχθεί σε 60ημερη κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
- **Οι διαταραχές στον εφοδιασμό**, μετά τις ανεξέλεγκτες πυρκαγιές στην πολιτεία Αλμπέρτα του Καναδά (μείωση 1 εκατ. βαρέλια την ημέρα), τον περιορισμό της παραγωγής στις ΗΠΑ κατά 500.000 βαρέλια την ημέρα λόγω της κατάρρευσης των τιμών και τέλος περαιτέρω μείωση κατά 400.000 βαρέλια την ημέρα λόγω της μειωμένης ζήτησης της Κίνας.
- **Η πολιτική που θα ακολουθήσει η Σαουδική Αραβία**, η μόνη χώρα με σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, μετά την αντικατάσταση του βετεράνου Υπουργού πετρελαίου Ali al-Naiwi από τον μεταρρυθμιστή αναπληρωτή διαδόχου Mohammed bin Salman και τις εξαγγελίες για διαφοροποίηση της μονοδιάστατης πετρελαϊκής οικονομίας στο πλαίσιο του προγράμματος μετασχηματισμού και απεξάρτησης από το πετρέλαιο “Vision 2030”, το οποίο θα υποστηριχθεί από πόρους 2 τρισ. δολλ. με την μερική ιδιωτικοποίηση της Aramco⁹.
- **Η μείωση κατά 1,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως (8,2 εκατ. βαρέλια έναντι 9,4 εκατ. βαρέλια πέρυσι) της ετήσιας παραγωγής αργού από τις ΗΠΑ**,

⁸ David Sheppard and Neil Hume “Oil price revival reaches a crossroads”, Financial Times 19 May 2016

⁹ Anjali Raval, “A Fix for one-trick economy?”, Financial Times, 19 May 2016:

σύμφωνα με τη Διοίκηση Ενεργειακής Πληροφόρησης (Energy Information Administration, EIA), όσο οι τιμές αργού παραμένουν περί τα 50 δολλάρια το βαρέλι.

- **Η συμπεριφορά των διαχειριστών κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου, οι οποίοι προέβησαν σε αγορές 420 εκατ. βαρελιών όταν οι τιμές είχαν πέσει περί τα 30 δολλάρια το βαρέλι και είναι πλέον πιθανό μετά την αύξηση των τιμών να ασκηθεί πίεση στην αγορά για πωλήσεις.**

II.1 Ο τομέας διύλισης

Ο τομέας διύλισης τα τελευταία χρόνια έχει εισέλθει σε μια περίοδο αναδιοργάνωσης και ανακατάταξης σε παγκόσμιο επίπεδο. Η οικονομική κρίση έχει αναγκάσει πολλές μεγάλες εταιρίες του χώρου (όπως ENI, Shell, Total, INEOS) να επαναξιολογήσουν τη στρατηγική τους λαμβάνοντας την απόφαση να μειώσουν την έκθεση τους στη δραστηριότητα σε ορισμένες χώρες είτε, κλείνοντας/πωλώντας λιγότερο ανταγωνιστικά διυλιστήρια είτε, μετατρέποντάς τα σε αποθηκευτικούς χώρους.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης για την ευρωπαϊκή βιομηχανία διύλισης Fitness Check τα ευρωπαϊκά διυλιστήρια την περίοδο 2000-2012 απώλεσαν το 25 % της ανταγωνιστικότητάς τους εξαιτίας του νομοθετικού κόστους και του υψηλού κόστους ενέργειας που αντιπροσωπεύει περίπου το 60 % του λειτουργικού των κόστους, ενώ αναμένεται περαιτέρω απώλεια ανταγωνιστικότητας από τα νομοθετικά κόστη που θα επιβληθούν από την εφαρμογή της Οδηγίας για τις Βιομηχανικές

Εκπομπές (Industrial Emissions Directive) επιδεινώνοντας τη θέση των στο διεθνή ανταγωνισμό με τις εκτός ΕΕ χώρες¹⁰.

Σημειώνεται ότι κατά τη χρονική περίοδο 2005-2014, η συνολική μείωση της διυλιστικής δυναμικότητας στην ΕΕ λόγω κλεισίματος μονάδων ανήλθε σε 1,70 εκατ. βαρέλια/ημέρα και πιο συγκεκριμένα 585.000 βαρέλια /ημέρα στη Γαλλία, 400.000 βαρέλια /ημέρα στη Γερμανία, 455.000 βαρέλια /ημέρα στην Αγγλία και 320.000 βαρέλια /ημέρα στην Ιταλία¹¹.

Επίσης σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (IEA) τα μισά διυλιστήρια της Β.Α Ευρώπης είναι υποψήφια για αναδιάρθρωση ή κλείσιμο. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας « *Ο ευρωπαϊκός κλάδος διύλισης, θα έρθει μελλοντικά αντιμέτωπος με μεγάλες αλλαγές, λόγω μείωσης της δομικής ζήτησης και ανταγωνισμού, γι' αυτό σχεδόν τα μισά διυλιστήρια της βορειοδυτικής Ευρώπης είναι υποψήφια για αναδιάρθρωση ή κλείσιμο. Από τα συνολικά 34 διυλιστήρια της ΒΔ Ευρώπης (NWE trading hub) -σε Γερμανία, Γαλλία, Ην. Βασίλειο, Ολλανδία και Βέλγιο- μόνο τα 12 από αυτά πληρούν τα κριτήρια βιωσιμότητας και συνεπώς σχεδόν η μισή από την, ύψους 7 εκατ. βαρέλια την ημέρα, διυλιστική δυναμικότητα της περιοχής είναι μακροπρόθεσμα υποψήφια για αναδιάρθρωση. Τα υπόλοιπα 22 διυλιστήρια θα μπορούσαν απλά να εξαφανιστούν από τον ευρωπαϊκό χάρτη, αν ένα διυλιστήριο από αυτά δεν εμπίπτει στα κριτήρια των τεσσάρων κατηγοριών που κρίνουν τη βιωσιμότητα μίας μονάδας (ζήτηση, ολοκληρωμένη πετροχημική διαδικασία, ολοκληρωμένη διαδικασία διύλισης(downstream integration), πλεονάζουσα δυναμικότητα μετατροπής βαρέων κλασμάτων (coking capacity), τότε θεωρείται εκτεθειμένο σε κινδύνους*»¹².

---

¹⁰ Fuels Europe 24 May 2016, Post-Refining Forum 1st March 2016, Joint Declaration on EU refining industry Competitiveness

¹¹ Commission Staff Working Document, “Sectoral fitness check for the petroleum refining sector”, SWD(2015) 284 final

¹² IEA “Gravitational forces to pull down European refining”, ICIS News, 12 May 2016 www.icis.com/resources/news

III. Η Στρατηγική των ΕΛΠΕ στο πλαίσιο των Παγκόσμιων ραγδαίων αλλαγών

Η συντελούμενη μετάβαση των πρωτοπόρων ανεπτυγμένων οικονομιών στην Τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και η παράλληλη ολοκλήρωση της επικράτησης της ψηφιακής οικονομίας στο λοιπό κόσμο, ο ενεργειακός μετασχηματισμός και τα συναφή περιοριστικά μέτρα που συστηματικά και σταθερά προωθεί η ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τα οποία μέτρα ασκούν ασφυκτικές πιέσεις στην ανταγωνιστικότητα του κλάδου διύλισης, καθώς και η “νέα κανονικότητα” της παρατεταμένης περιόδου χαμηλής ανάπτυξης, αναδεικνύουν ως καθοριστικά στοιχεία της στρατηγικής μας αφ’ ενός μεν τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την διαρκή αναβάθμιση και προσαρμογή της τεχνογνωσίας στις τεχνολογικές μεταβολές, αφ’ ετέρου δε τον ενεργειακό μετασχηματισμό του Ομίλου στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ενεργειακού χάρτη για το 2050, για την διασφάλιση και ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικής του παρουσίας.

Στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου σχεδιασμού οι επενδύσεις εκσυγχρονισμού και τεχνολογικής αναβάθμισης και βελτίωσης της απόδοσης και η διαρκής βελτίωση της τεχνογνωσίας, αφ’ ενός μεν δια των συστηματικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αφ’ ετέρου δε μέσω διεθνών συνεργασιών, θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην σταθεροποίηση της θέσης των παραγωγικών μονάδων στο 25% των πλέον ανταγωνιστικών διυλιστηρίων διεθνώς.

Η διασφάλιση της ανταγωνιστικής λειτουργίας των υφιστάμενων επενδύσεων θα δώσει τη δυνατότητα για συστηματική και διεξοδική διερεύνηση ευκαιριών ανάπτυξης και στρατηγικών ενεργειακών συνεργασιών με κύριο στόχο τη βαθμιαία μετεξέλιξη του Ομίλου ΕΛΠΕ από διυλιστηριακό σε πραγματικά καινοτόμο, αξιόπιστο και ανταγωνιστικό ενεργειακό προμηθευτή του μέλλοντος, με στροφή σε σύγχρονες ενεργειακές δράσεις και προϊόντα (ανάπτυξη χαρτοφυλακίου ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ, διερεύνηση και αξιοποίηση νέων ενεργειακών τεχνολογιών).

Ο Όμιλος ΕΛΠΕ μόνο ως ανεξάρτητος καινοτόμος, εξωστρεφής και ανταγωνιστικός περιφερειακός Όμιλος, πρωτοπόρος στον ενεργειακό μετασχηματισμό στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ενεργειακού οδικού χάρτη για βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, θα είναι σε θέση να εξασφαλίσει την μεσομακροπρόθεσμη ανεξάρτητη και

ανταγωνιστική επιβίωση και να αντιμετωπίσει με επιτυχία τις προκλήσεις της ψηφιακής ολοκλήρωσης στο πλαίσιο της μετάβασης στην Τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και τις ραγδαία μεταβαλλόμενες συνθήκες ανταγωνισμού που διαμορφώνονται από την παγκόσμια αλλαγή και το νέο ενεργειακό τοπίο της μεταπετρελαϊκής εποχής.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι

Ο Όμιλος των ΕΛΠΕ με επιτυχία αντιμετώπισε το κρίσιμο για την ελληνική οικονομία έτος 2015 και σήμερα με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης και τις βάσιμες πλέον ελπίδες για σταθεροποίηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, μπορεί με αισιοδοξία να ατενίσει το μέλλον και να σχεδιάσει την ανταγωνιστική του παρουσία στις διεθνείς αγορές στη νέα επερχόμενη πραγματικότητα.

Βιώνουμε μια περίοδο ταχύτατων μεταβολών. Καθήκον μας, είναι να εξασφαλίσουμε την διαχρονικά βιώσιμη και ανταγωνιστική παρουσία μας. Με συστηματικές και συντονισμένες προσπάθειες αξιοποίησης του στελεχιακού μας δυναμικού και των σημαντικών μας επενδύσεων, με διεθνείς συνεργασίες και έγκαιρες εκσυγχρονιστικές παρεμβάσεις θα βρισκόμαστε στην αιχμή των τεχνολογικών μεταβολών με εντεινόμενη συσσώρευση τεχνογνωσίας και έγκαιρη απορρόφηση της καινοτομίας.

Η εμπειρία από την επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσιμων προβλημάτων του παρελθόντος και των συνεπειών της παρατεταμένης ελληνικής κρίσης και ο αξιόπιστος σχεδιασμός για καινοτόμο ανταγωνιστική και εξωστρεφή παρουσία στο κόσμο των ραγδαίων αλλαγών, κύρια όμως η σκληρή, διαρκής και συστηματική μας προσπάθεια και η πίστη στο όραμά μας για την ανεξάρτητη, καινοτόμο, εξωστρεφή και ανταγωνιστική διεθνή παρουσία του Ομίλου εγγυώνται τη συνέχεια της επιτυχούς λειτουργίας μας και υποστηρίζουν στέρεα το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξής του.